

[Maigaard.]

under skolenævnets tilsyn selv formulerede deres veje og midler frem til målbeskrivelsen. De ville derved skabe det, jeg vil kalde en ægte samarbejdsituation, en ægte demokratisering. For det er selvfølgelig udmærket, når vi snakker skoledemokratisering, at vi diskuterer, hvem der har budgetkompetence, hvem der kan ansætte f. eks. inspektøren, hvem der kan indstille, og alle disse ting. Men forældrenes primære interesse i skolen er deres børn, og det er om dem, samarbejdet og demokratiet skal starte. Det er selvfølgelig også udmærket at ville have eleverne ind i voksenverdens repræsentative demokratiske systemer, men det fungerer jo bare ikke rigtig. Det er i klassen, omkring dens arbejde, i den deltagelse fra elevernes side, som så mange ønsker — det er dér, den har sine reelle muligheder.

Også om dette spørgsmål vil vi fremlægge nogle overvejelser i uddannelsesudvalget. Vi håber, at de vil blive modtaget med åbent sind. Vi synes i alt fald, at den nuværende tilstand, hvor den væsentlige indflydelse ligger placeret i læseplanudvalget med tilsvarende mindre indflydelse i folketinget og hos forældrene, ikke er tilfredsstillende.

Til sidst og for det fjerde nogle ting om den praktiske side af sagen, om tid og penge. Jeg synes, vi i uddannelsesudvalget må undersøge den økonomiske ramme meget grundigt, og jeg synes, vi skal pålægge os selv den disciplin, at vi siger, at vi ikke går længere i reformen, end der er penge til det. Jeg vil meget gerne være med til, i sammenhæng med at vi gennemfører reformen, at overveje besparelser, dels fordi vi er positivt indstillet over for sparetanken, som det jo efterhånden hedder, dels fordi det altid er en udmærket ting at gennemgå et stort budget kritisk. Men vi vil ikke forlods binde os til at hævle af, fordi der skal skaffes plads til reformen. Vi vil punkt for punkt gå besparelserne igennem og overveje dem positivt, men vi vil altså ikke binde os til at skaffe plads til en reform. Det er muligt, det ville være fornuftigere, når vi ser besparelserne, at sige: nej, men så vil vi hellere lade være med at spare og så gå langsommere frem i reformen.

I den forbindelse vil jeg gerne sige et par ord om den konstruktion, som jeg vistnok har æren for er blevet døbt Knud Heinesens

skruestik, altså muligheden for at presse klassekvotienterne op, sådan som det stod i lovudkastet. Jeg synes, det er glædeligt, at § 15 i det forslag, vi behandler nu, ikke indeholder denne skruestik, men tværtimod har fået en udformning, som vi kan tiltræde, og som ikke vil skabe vanskeligheder i forhandlingen med os.

Det næste spørgsmål, vi skal diskutere, må være spørgsmålet om tiden, for vi kan ikke være bekendt at lave reformer med et stort administrativt vedhæng uden at give de folk, som skal føre reformen ud i praktisk arbejde, tid til omstilling og tilpasning. Vi viser alt for tit despekt for de mennesker, der skal arbejde i praksis med tingene. Derfor synes jeg, vi skal prøve vores arbejde, vi skal prøve reformen fra, om jeg så må sige, inspektørens skrivebord, fra lærerrådsformandens placering, fra skolenævnets side. Vi skal prøve at forestille os, hvordan det vil virke i praksis, for så vidt angår de administrative ting, og når vi arbejder med denne side af sagen, synes jeg, at tid er nødvendig. Forestiller man sig, at loven er færdig i maj f. eks., må det være et minimum, at ministeriet er på plads med alt det arbejde, det skal gøre bagefter, inden udgangen af 1973, sådan at man i alt fald har en rimelig tid til at sætte sig ind i tingene, til at tænke dem igennem og til at vænne sig til dem.

Hvis ministeriet ikke kan være på plads i en sådan periode, altså inden udgangen af dette kalenderår, synes jeg, at vi alle er bedst tjent med at udskyde reformens iværksættelse et år, til 1975. Jeg siger det ikke for at drille og genere ministeren — det ville ligge mig fjernt — og heller ikke, fordi der er nogen, der siger, at det er blevet radikal skolepolitik, at bare reformen først iværksættes i 1975, så tager man den, så synes man, man har vundet en stor pædagogisk sejr. Men jeg siger det, fordi tingene må tilpasses efter deres virke i praksis, og kan vi ikke gøre det, kan vi ikke stille det sådan op, at det bliver praktisk, skal det jages igennem under store vanskeligheder ude omkring, så skal vi hellere vente og tage os tiden, sådan at folk lokalt får mulighed for det.

Med disse bemærkninger vil vi i SF gå til arbejdet. Vi vil gerne arbejde hurtigt som — hvis jeg må bruge et urepublikansk ud-